

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 194. — ŠTEV. 194.

NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 18, 1923. — SOBOTA, 18. AVGUSTA, 1923.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

MALO UPANJA NA KONČNI SPORAZUM

Zastopniki majnarjev dolže zastopnike premogarskih baronov, da so snedli besedo. — Zastopniki premogarjev zatrjujejo nasprotno. — Zvezna premogovna komisija si na vse načine prizadeva, da bi preprečila štrajk "Check-off" je bil le del zahtev štv. 1.

Ko so se včeraj sestali člani zvezne premogovne komisije, niso imeli nič kaj upanja, da bi sklenili sporazum med zastopniki organiziranih majnarjev in zastopniki delodajalcev.

Če pa ne bo sporazuma, je štrajk meseca septembra neizogiben.

Komisiji slednjič res ne bo kazalo drugega kot da poveri vse zadevo predsedniku Coolidge-u.

Člani zvezne komisije bodo najbrže zahtevali, naj obe stranki izdaja pisana ugotovila glede svojega stališča. Na podlagi teh ugotovil bo že vsaj mogoče razsoditi, kdo je pravzaprav zakrivil štrajk, če bo izbruhnil.

Zastopniki premogarjev so strnili svoje zahteve v razna poglavja.

Poglavje številka 1, oziroma prva točka, zahteva uvedbo "check-off" sistema, closed shop in obče priznanje unije.

Po dolgi pogajanji so se zastopniki majnarjev odločili "check-off" sistemu.

Zastopniki premogarskih baronov so domnevali, da je s tem prva točka odpravljena.

Predsednik Lewis jim je pa povedal, da so majnarji pripravljeni odreči se samo enemu delu zahtev, navedenih v tej točki, namreč "check-off" sistemu.

O open-shopu in priznanju unije je pa treba še razpravljati.

Dr. Warriner, zastopnik premogarskih baronov, je zatrjeval, da sta "check-off" in closed-shop ena in ista stvar.

Lewis mu je to zanikal ter podprl svojo trditev z nevrgljivimi dokazi.

BOLŠEVIKI PROTESTIRAJO PROTI BOLGARSKI.

Sofija, Bolgarsko, 16. avgusta. Ruski zunanji minister Jurij Čičerin je poslal bolgarski vladi o stroto, v kateri odločno protestira proti zapiranjem in ekskucijam Rusov na Bolgarskem. Bolševiki so nadalje izvedeli, da je bilo zadnji čas izgnanih iz Bolgarske veliko število Rusov pod pretvezo, da so hoteli uvesti boljševiški režim.

Čičerin zahteva, naj vlada o stroto kaznuje vse uradnike, bodisi civilne, bodisi vojaške, ki so se na katerikoli način pregrešili proti ruskim podanikom. Če se to ne bo zgodilo, bodo uvedli Rusi represalije proti tisočim Bolgarom, ki se nahajajo v Rusiji.

Bolgarska vlada dosedaj še ni odgovorila na Čičerinovo noto.

POROČILO O STRESEMANNOV SMRTI.

London, Anglija, 16. avgusta. Reuterjeva brzojavna agencija poroča iz Pariza, da ljudje tam splošno govore, da je bil usmrčen nemški kancler dr. Stresemann.

Berlin, Nemčija, 16. avgusta. — Špekulanti so razširili vest o Stresemannovi smrti da bi se bolj znižali vrednost nemške marke. Stresemann je bil in zdrav in osebno demitira vsa poročila o atentatu.

V GEORGIJI SO ZOPET LINČALI ZAMORCA.

Macon, Ga., 17. avgusta. — Ljudska množica je izrgala dve mrtva stražnikoma zamorca Lee Greena, katerega dolže, da je posilil neko belo žensko v Wellston, Ga. Obesili so ga na drevo pred hišo dotičnice. Viseče truplo so preluknjali s krogli.

MRS. HARDING SE JE POSLOVILA IZ BELE HIŠE.

Washington, D. C., 17. avg. — Mrs. Florence Harding je prespala zadnjo noč v Beli hiši. Njeno pohištvo je že vse pospravljeno. Danes bo odpotovala iz doma, v katerem je srečno preživela dve leti in pol. Včeraj zvečer sta jo obiskala predsednik Coolidge in njegova soproga.

LEKARNAR PRAVI, DA GA JE PROHIBICIJA SPRAVILA NA KANT.

V New Yorku je včeraj zaprl svojo lekarno Aleksander Horowitz, oddal svojemu advokatu ključke ter se odpeljal proti zapadu. Pred tremi dnevi je napovedal bankrot. Pred tremi meseci so ga bili aretirali in postavili pod jamščino 1000 dolarjev, ker je baje nekomu prodal pint žganja.

V pismu, ki ga je pisal svojemu advokatu, pravi med drugim tudi sledeče:

Kot veste, me je uničil prohibicijski urad. Prilagam vam ključke svoje lekarnice. V blagajni boste dobili ključ od kleti. Prodajte vse in poravnajte moje dolgeve. O tem ni še nobenemu upniku ničesar znanega. Napravite hitro ker mene ne bo več v lekarni. Jaz sem na poti proti zapadu.

MATI IN HČI STA SKOČILI IZ ŠESTEGA NADSTROPJA.

Iz šestega nadstropja neke hiše na 78. cesti v New Yorku sta skočili skozi okno 60-letna Mrs. Stern in njena 35-letna hči. Bili sta na mestu mrtvi. Sosedje so izjavili, da sta mati in hči povsem mirno živeli in da se nista nahajali v denarnih zadregah.

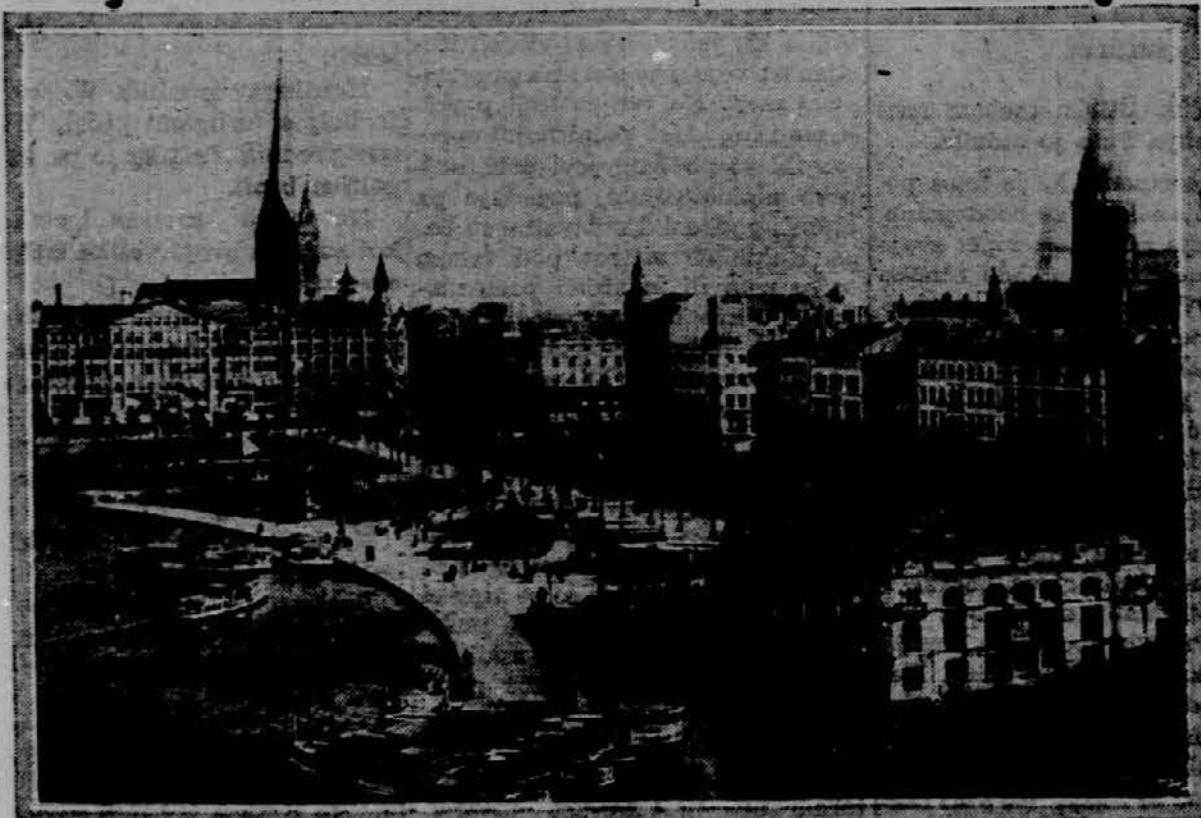
GROF ESTERHAZY UMRL.

London, Anglija, 17. avgusta. Na nekem posestvu v neposredni bližini tukajšnjega mesta je umrl grof Esterhazy, ki je igral važno ulogo v znanem Dreyfusovem procesu. Več let je preživel v Angliji pod tujim imenom. Pokojnik je svoj čas priznal, da je on sestavil dokument, na podlagi kojega je bil kapitan Dreyfus spoznan krivim. Dreyfus je bil pozneje oproščen.

ŽETEV V RUSIJI.

Moskva, Rusija, 17. avgusta. — Neugodno vreme, ki je vladalo v preteklem mesecu, je žetvi zelo škodovalo. Kljub temu pa se bo pridelalo letos v Rusiji preko 55 milijonov ton ali 3 milijarde pudov žita.

POGLED NA HAMBURG.

Mesto Hamburg, kojega del nam slika predoča, je bil v zadnjem času pozorišče velikih nemirov. Par dni je bilo proglašeno v tem važnem nemškem pristanišču obredno stanje. Sedaj so se razmere precej uredile. Kdo bi ne zavidal tamošnjim pekom, ki zaslужijo po trideset milijonov mark na teden?

PRISILJENIŠKI KOMISAR PROTI SIR GEDDESU

Priseljenski kom. H. H. Curran pravi, da trditve angleškega poslanika glede razmer na Ellis Islandu ne odgovarjajo resnici. Otok ni prenapolnjen in prostori so zračni in snazni.

New York, N. Y. 17. avgusta.

Na izjavo angleškega poslanika v Washingtonu, Sir Aucklanda Geddesa, katerega je podal angleškemu zunanjemu uradu v Londonu in ki se tiče razmer na Ellis Islandu, je včeraj odgovoril Henry H. Curran, priseljenski komisar na Ellis Islandu. Komisar se pri tem svojem odgovoru ni posluževal prav izbranih besed.

Komisar je dejal, da se je pričela v Angliji sistematična propaganda proti Ellis Islandu; Angličje najdejo pač zopet veselje v tem, da se ob vsaki priliki, ki se jim nudi, obregnejo v naprave in institucije Združenih držav.

Komisar priznava, da ima "otok solza" tudi svoje senčate in tragične strani, ne manjka pa otoku tudi komedij. Dejstvo je, da "tvori dnevno 99 procentov preiskanih slučajev veselo komedijo, kajti inozemci zapuščajo otok v najboljšem razpoloženju ter živijo potem v Ameriki srečno in zadovoljno življenje do svoje smrti".

Zadržanih je samo en odstotek priseljencev, ki so deportirani, iz česar se tudi večkrat izemijo parobrodni družbam in inozemskim vladam, ker ne vodijo nobene kontrole glede dovoljene kvote. Ako bi vse inozemske države upeljale tako strogo kontrolo nad svojimi državljani, ki se hočejo izseliti, kakor so jo upeljale Švedska, Norveška, Nemčija in Italija, ne bi bilo skoraj nikakih deportacij.

Vsled pritožb angleškega poslanika je razumljivo, da angleški izseljenci že vnaprej trepetejejo pred izkrcanjem na Ellis Islandu, ko so pa enkrat tu, se pa neprestano pritožujejo nad vsem: nad kavo, čajem in drugim, kar se jim servira na otoku. Pod nobenimi pogoji pa se ne bo angleških priseljencev ločevalo v kakršnekoli ožiri od drugih.

Sicer pa se te propagande ne sme smatrati preveč resnim, kajti tekom prvih dveh mesecev je prispelo v Združene države nič manj kot 31.000 priseljencev iz Anglije, skupno število priseljencev iz Anglije, ki se smejo priseliti v to deželo, pa znaša samo 77.000. Ellis Island ni prenapolnjen, in kdor trdi obratno, pa da je i sam

SOCIJALISTI HOČEJO DIKTIRATI NEMČIJI

Havensteinu so dali tri dni odloga, da prekine vse zveze z državno banko. — Značilna resolucija, ki jo je sprejel izvrševalni odbor socijal. stranke.

Berlin, Nemčija, 17. avgusta.

Socijalno-demokratska stranka se je pridružila koalicijski vladi, pri tem pa poskuša, da na vsak način dobi v vladi premoč.

To je jasno razvidno iz resolucije, ki jo je sprejel izvrševalni odbor stranke. V nji je rečeno med drugim tudi sledeče:

Izvrševalni odbor se dobro zaveda dejstva, da so socijalistični člani rajstava prisilili Cunovo vlado k odstopu.

Izvrševalni odbor odobrava vstop stranke v vlado pod sedanjimi okoliščinami.

Po mnenju izvrševalnega odbora je absolutno potrebno, da si socijalistični člani Stresemannovega kabineta na vse načine prizadevajo pridreti s programom, ki ga je odobrila celokupna stranka.

Socijalistična stranka je uvedla javno fenizvo proti predsedniku državne banke, von Havensteinu, ki jo vsem drugim nazadnjaškim uradnikom, ki so baje odgovorni za večerjajni padec marke.

Socijalisti očitajo Havensteinu, da dovoljuje skoraj neomejene kredite ter s tem ovira reforme, ki jih skušajo uveljaviti napredni Nemci.

REJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA', NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

angleški poslanik, laže. Da se deportiranim govori govore ter da je nauke o amerikanizmu, kakor trdi poslanik Geddes, ni resnica in je ta trditev naravnost absurda. Njegov nadaljni predlog, da bi se ljudi, ki so namenjeni za deportacijo, ločilo od drugih ter jih nastanilo v posebnih prostorih, je smešen. Da so izboljšanja in povečanja poslopij na Ellis Islandu potrebna, je resnično, da bi pa vladala v poslopjih mesnaga in nečistost, je laž. Vse zadeve, ki se tičejo priseljencev, se reši kolikor mogoče hitro, večino teh zadev celo telefonično. Prispevati pa je Ellis Islanda Sing Singu pa je naravnost sramotno, in ni vredno, da bi se na to podlož obrekovanje odgovorilo.

Na preiskavo izseljencev od strani ameriških konzulov priseljenski komisar ne da veliko. To je v prvi vrsti stvar inozemskih vlad.

ŽALOSTNE RAZMERE PO ITALIJANSKIH MESTIN

Napad na italijansko municijsko skladišče. — Laški kralj namestila podeliti Mussoliniju dedno vojvodsko plemstvo. — Brezposelnost v Italiji pojema.

Ferrara, Italija, 17. avgusta.

Prebivalstvo Pontelagoseure je bilo preteklo noč celo noč na nogah vsled silnega streljanja v okolici nekega municijskega skladišča, v katerem so shranjene velikanske množine eksplozivnih snovi izza vojne. Neka dosedaj še neidentificirana tolpa je napadla skladišče ter otvorila nanj ogenj iz revolverjev in pušk. V temni noči ni bilo mogoče ugotoviti, kako številna je tolpa, ki je naskočila skladišču.

Kljub junaški brambi skladišča od strani vojaških straž, so napadalec vedno znova naskakovali, dokler niso dospeli na lice mesta telefonično pozvani vojniki in orožniki, ki so se pripeljali na tovrstnih avtomobilih. Vojške oblasti so uvedle preiskavo, da dožene, kdo so bili napadalec.

Rim, Italija, 17. avgusta.

Italijanski listi poročajo, da namestila kralj Viktor Emanuel imenovat Mussolinija, italijanskega ministr. predsednika, dednim vojvodom. S tem častnim plemstvom sta odlikovana dosedaj general Diaz in admiral Thaon di Revel.

Rim, Italija, 17. avgusta. — Odbor laških socijalistov in sindikalistov je razdelil med svojimi smiljeniki cirkularje, v katerih se jih poziva, naj se uprejo vsaki nanki, ki bi stremela za tem, da se italijanska socijalistična stranka združi ali pridruži kakšni stranki, ki ima sedaj moč v rokah. V letakih je nadalje rečeno, naj ostanejo ital. socijalisti zvesti idealom razrednega boja.

Rim, Italija, 17. avgusta. — Dasi brezdelnost v Italiji pojema, je vendar še vedno močna. Dne 30. julija je bilo v Italiji 213.500 brezposelnih, januarja meseca leta 1922 pa je znašalo število brezposelnih v Italiji 541.775.

PROHIBICIJA NA TURŠKEM SE JE POPOLNOMA IZJALO VILA.

Carigrad, Turčija, 16. avgusta. Po treh letih prohibicije je tudi Turčija izprevidela, da se zavijanje alkohola ni omejilo, pač pa nasprotno, celo povečalo. Angorska vlada bo v kratkem preuredila tozadevno postavo.

NEMČIJA SE JE ŽE PRECEJ POMIRILA

Kljub temu se pa še sempatam pojavljajo kravali in nemiri. — Peki po nekaterih nemških mestih zaslužijo po trideset milijonov mark na teden. — Komunisti napovedujejo generalni štrajk v Draždanih. — Tuji se morajo izseliti po treh dneh.

Berlin, Nemčija, 17. avgusta. — Nemčija se sicer še ni pomirila, vendar se pa lahko reče, da je deseterkrat bolj mirna kot je bila začasno zadnjih dni Cunove vlade.

Komunisti še vedno ne dajo miru. V Braunschweigu je zborovalo 70.000 delavcev. Pretili so, da se bodo polastili vlade, če ne bodo v najkrajšem času izpolnjene vse njihove zahteve.

Zahtevali so, naj se stvari delavska komisija, sestojča iz tridesetih oseb, ki bo strogo nadzorovala odbore, kateri zaplenjajo in razdeljujejo živila. Nadalje naj se izplača vsakemu delavcu za prvo silo po 25.000.000 mark in 30 zlatih mark. Varnostna policija naj se odstrani.

Vlada je njihovim zahtevam deloma ugodila, glede plač in denarja za prvo potrebo je pa rekla, naj se delavci pomenijo z delodajalci.

Po mnenju vlade je policija potrebna, ker preprečuje plenjenje po poljih in vrtovih.

Demonstranti so pa odločno zavrnili vladno ponudbo ter ji poslali ultimatum, kateri bo predložen posebnim kabinetni seji.

V Draždanih so sklenili komunisti proglasiti generalni štrajk, če vlada ne bo ugodila vsem njihovim zahtevam. Ker so hoteli peki v Hamburgu zastrajkati, so jim objubili gospodarji po trideset milijonov mark na teden.

Štrajkujoči pristaniški delavci so se vrnili na delo. V Hanovru je zopet zavladal mir. Prejšnje dni je bilo tam pri demonstracijah petdeset mrtvih in ranjenih.

V Aachen pleni ljudska množica tovarne in prodajalnice.

Štrunca kruha, ki je stala pred par dnevi v Berlinu 240.000 mark, je sedaj cenejša. Sedaj namreč stane samo 200.000 mark.

V thurinskih letoviščih ne smejo ostati tujei več kot po tri dni. Hoteli in restavracije so dobile naročilo, da ne smejo po tretjem dnevu ničesar več prodati.

Pri živilskih nemirih v Essenu je vdrla ljudska množica v neko mesnico. Malo je manjkalo, da niso razburjeni ljudje linčali mesarja, ker je imel v zalogi še deset sunk.

Berlin, Nemčija, 17. avgusta. — Na Porenskem so tri nemške organizacije, ki zahtevajo, da Francija proklama perensko republiko. Dosedaj so se pa programi teh treh organizacij bistveno razlikovali med seboj, in francoska vlada jim ni posvečala posebne pazljivosti.

Včeraj je pa dospelo v Pariz poročilo, da so se vse tri organizacije združile pod vodstvom dr. Hansa Dortena-Francoska vlada je s tem zadovoljna in bo kmalo sprejela tozadevno deputacijo v avdijenci.

Vsi zavedni Nemci dolže dr. Dortena in njegove pristaje veleizdaje.

POTRES V JUŽNI ITALIJI.

Messina, Italija, 16. avgusta.

V tukajšnji okolici se je pojavil proti večeru precej močan potres. Prebivalstvo je prestrašeno zapustilo hiše, toda potres ni povzročil nobene škode.

PRVA SLANA.

Saranac Lake, N. Y., 16. avg.

Prva slana v Adirondačkih je padla včeraj ponoči. Po nekaterih krajih je kazal toploter trideset stopinj. Slana je povzročila veliko škodo na farmah in po vrtovih.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVLJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah:

Včeraj se bile naše cene sledeče:		
Jugoslavija:		
Rasplošila na zadnje pošte in izplačilo "Kr. poštni čkovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.	1000 Din. ..	\$11.70 .. K 4,000
	2000 Din. ..	\$23.20 .. K 8,000
	5000 Din. ..	\$57.50 .. K 20,000

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Italija in zasedene ozemlje:

Rasplošila na zadnje pošte in izplačilo "Jadranska banka" v Trstu, Opatici in Zadr.	200 lir	\$ 9.80
	300 lir	\$14.40
	500 lir	\$23.50
	1000 lir	\$46.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Na plačila, ki presegajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dvišot lir dovoljujemo po možnosti še posebni popust.

Vrednost dinarjev in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepredvidljivo; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam doseže poslani denar v roke.

Glejte izplačilo v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
28 Cortlandt Street New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

"GLAS NARODA"

SLOVENSKO DNEVNO

Owned and Published by
Slovene Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SANKER, President

LOUIS BENEDICT, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

is sold every Day Except Sundays and Holidays

For sale this week at American	For New York at one rate	For sale this week at American	For New York at one rate
in Canada \$0.50	\$0.50	in Canada \$0.50	\$0.50
For sale this week at American	For New York at one rate	in Canada \$0.50	\$0.50
in Europe \$1.00	\$1.00	For sale this week at American	For New York at one rate
For sale this week at American	For New York at one rate	in Europe \$1.00	\$1.00

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Lithography and Printing by

Novice iz Slovenije.

Razne tativne v Ljubljani.

Iz kleti restavracije "Zvezda" je bila 25. julija petim natakarkem ukradena obleka in perilo. Alojziju Jenku iz Kranja je bilo izveže ljudske posojilnice ukradeno kolo (bicikelj). Pri kopanju v Tomačevem je neki uzmovil odnesel gospodičnem Justu Kraigherjevi kmečko obleko s predpasnikom.

Junaki čim. Štirim osebam rešil življenje. Peta je utonila.

Kopalna sezona, ki je letos postala za marsikoga že usodopolna, je 30. julija zahtevala zopet svojo žrtve in sicer topot mlado 13letno deklico. Vročina je naravno pritegnila vse v vodo in tako se je tudi v Malem gradcu na Viču na prostoru posestnika Gutnika kopalo večje število deklic v starosti 10 do 18 let. Bilo je nekako ob opoldanskih urah. Štiri deklice in sicer 13letna Marija Galovič, mizarjeva hčerka z Gline, 13letna Ana Lenassi, mizarjeva hčerka z Gline, 14letna posestnikova hči Alojzija Prešern in 18letna Marija Kos, pleskarjeva hči z Gline. Deklice so nekaj časa brodirale po nizki vodi, nakar so zasle v okoli 2 metra globok tolmun in, nevedeč plavanja, so se začele vse štiri mahoma potapljati. Na njihove obupne klice na pomoč je skočil v vodo ključavničarski pomočnik Pahor z Rimske ceste. V snurnem boju pa se ga je ena deklica oklenila z vso silo za vrat in potegnila se njega pod vodo. Bil je to strahovit prizor, ko se je potapljalo pet ljudi naenkrat. Na obupne krike, ki so prihajali iz vode in ob brega, je prihitel slučajno mimoidoči pisarniški uradnik Viktor Kušar z Viča in, opazivši nevarno situacijo, je skočil obločen in obut v vodo. S silnim naporom se mu je posrečilo, da je izlekel vse 3 deklice kakor tudi onesveščeno Pahorja iz vode. Ena deklica, 13letna Marija Galovič pa je v tem že izgubila pod vodo. Kušar je še enkrat skočil v tolmun ter se mu je končno posrečilo, da jo je z nadčloveškim naporom v kalni vodi našel in potegnil na suho; bila pa je že mrtva in vsi napor, oživiti jo, so ostali brezuspešni. Deklica se je namreč zapletla med goste korenine neke jelše, ki raste ob vodnem parobku. Nesrečno dete je bilo preplajano na očetov dom. Junaki čim Kušarja, ki je izpostavil svoje življenje, da reši druga, pa zasluži splošnega priznanja in primerne nagrade.

Tragedija v Hrdeckega vasi.

V Hrdeckega vasi št. 84 se je odigrala 31. julija tragična drama. Ob pol treh zjutraj si je z nožem v hipni duševni zmedenosti prerezala vrat žena delavca tobacne tovarne, 51letna Jozefa Fajdiga. Mož jo je našel ponoči, ko se je radi nenavaden žuma zbudil, vso v krvi ležečo in z obrazom proti zemlji obrnjeno na tleh v sobi. Takoj poklicani policijski zdravnik dr. Avramovič je konstatiral, da si je žena prerezala sorto in je vsled izkrvavitve nastopila smrt. Podrobnosti te tragedije so sledeče: Pokojna Fajdiga se je poročila s svojim možem pred nekako 15. leti in je živela z njim v dobrem soglasju. Imela je troje otrok. Nekako po rojstvu zadnjega otroka, ki je star sedaj 15 mesecev, pa je začela žena bolehati in je govorila tudi večkrat zelo zmedeno. Pred prilično enim mesecem jo je mož na predlog zdravnika oddal v bolnico, odkoder se je vrnila na svoj dom pred dobrim tednom. Njeno stanje pa se ni izboljšalo, temveč je nasprotno govorila vedno bolj zmedeno ter je večkrat izjavila, da si bo končala življenje. Dne 30. julija je rekla svoji hčerki Jozefi: "Pojdi, Jozefa! Skočive obe v vodo!" 30. julija zvečer je bila navzlic temu, da je bila v gostih večja družba, zelo potrti in mračna ter se je kmalu odpravila spat. Drugi dan zjutraj ob pol tretji uri pa si je nato končala življenje.

Italijanska vojska na Triglavu.

Dne 1. avgusta je posebna izdaja "Orjuna" razširila po Ljubljani vest, da je oddelek italijanske vojske 25. julija zasledil vrh Triglava in dohode od njega ter na ta način stopil na jugosloven-

ske državno ozemlje. Vest je vzbudila veliko senzacijo. — Oči-videc poroča "Slov. Narodu": Dne 25. julija je prisel na vrh Triglava večji oddelek alpinov z namenom, da očeječno in v ime-nu italijanske vojske zasledijo vrh Friglava. Zasedba je bila misljena kot protiakcija na "zasedbo" Friglava po "Orjuni", ki se je iz-vešila 15. julija, ko so morali ita-lijanski vojaki obstati na provizo-rični meji. Na vrh so lezli popol-noma tiho, kljub polni bojni opre-mi. Šli so po Kugrjevi poti, naj-prvo alpinisti-vojaki, nazadnje pa alpinisti-godbeniki s flavatmi in ba-si. Kakih 50 metrov pod vrhom so se ustavili in začeli pomenko-vati. Po kratkem posvetovanju so odposlali na vrh močno predstra-žo, da poizveduje, ali se nahajajo v bližini srbski vojaki in ali bi streljali v slučaju prekoračenja državne meje. Od prisotnih turi-stov pa so prejeli obvestilo, da se srbski oddelek nahaja na Kreda-rieti in da bi mogel v eni uri pri-speti na vrh. Te vesti so se alpinisti vidno ustrašili. Medtem je pri-lezel do Aljažvega stolpa tudi al-pinski kapetan ter vojske začel bodriti, da teče provizorna meja po vrhu Triglava in da tvori shramba za knjigo in štampiljko tozadevni provizorični mejnik. Jugoslovanski turisti so protesti-rali proti takemu tolmačenju pro-vizorične meje, ki teče po časopi-snih vesteh baje 20 metrov pod vr-hom. (Tako naši turisti!) Kape-tan jim je odgovoril, da ne po-znajo rapalske pogodbe! Obenem je naprosil naše turiste, naj spo-roče Orjunasem, ki so 15. julija zabranili dostop italijanskim vo-jakov na vrh "Tricorna", da bodo alpinisti prisiljeni napraviti v po-novnem slučaju mejnik. Kakšno ekspe-dicijo do Aleksandrove kočice in se tamkaj primerno osvetiti. Med tem pogovorom so prišlele do Aljažvega stolpa kar tri stotnje alpincev in zasedle vrh ter posta-vile seveda tudi po dohodnih po-teh. Zadnji so pripadali alpinisti-godbeniki. Kmalu je celo družbo zavila gosta megla. Godba je za-igrala alpsko koračnico, ki jo je spremljalo petje alpincev-voja-kov. Alpinisti so bili Italijani, med njimi pa je bilo tudi precej Nem-cev iz Tirolske in tudi nekaj Slo-vencev iz zasedenega ozemlja. Obločeni so bili slabo, oboroženi pa od nog do glave, s karabinkami, z bajoneti in z ostrimi naboji. Ker se je bližal čas, ko so imeli dospeti Srbi, je dal kapetan po-velje za odhod. Prej pa je bata-ljonski trobentač zatrobil proti zapadu in javil Italiji, da stojé alpinisti na budni straži svetih ita-lijanskih mej. Po tej ceremoniji so se začeli med vzkljukanjem "Ev-niva il re, evniva l'Italia!" (Živel Karalj, živel Italija!) premikati navzdol. — Takao poročilo oči-videca. "Slov. Narod" dostavlja k temu: Izvedeli smo, da se nahaja letno taborišče oddelka alpincev v Zadnjici in da ostanje še cel mesec v Trenti. Ni torej izključe-no, da se bodo ital. vojaški oddel-ki povzpeli še ob eni ali drugi priliki na vrh Triglava.

Koliko je vreden človek?

Soglasno z zavarovalniškimi statistikami je moški, če je živ in zdrav, vreden približno šestnajst-krat toliko kot na leto zasluži, če se računa denar po šest odstot-kov. Če moški lahko zasluži \$2400 na leto, je vreden \$40,000, kajti \$40,000 po 6 odstotkov je treba, da se zasluži letni dohodek \$2400. S stalno sposobnostjo za zaslužek ni izdelan moški vreden ničesar. Državne statistike kažejo, da je vsak delavec v Združenih državah bolan povprečno devet dni vsako leto. Vsled tega se na plačah približno izgubi 500 milijonov dolar-jev. Eden največjih gospodarskih problemov, s katerim se ima ba-viti danes naša dežela, je: polo-vico teh boleznih bi se lahko pre-prečilo, zakaj se jih toliko ne pre-preči? Trinerjevo Grenko Vino lahko pomaga v velikem obsegu. Izčisti črevesje, uravnava njihovo delovanje, prepreči nevarna vne-tja ter mudi odpor uničevalnemu delu bacilov. To je poletna tonika v najboljšem pomenu besede. Lahko jo dobite pri vašem leka-rnarju ali prodajalcu zdravil.

Peter Zgaga

Skoraj sleherni človek ima kak šport, kolikor ga pač veseli in kolikor mu žep dopušča.

Ta rad ribari, oni je vnet za lov.

Pokojni Harding — Bog mu daj dobro — je pa velik del dne oziroma prostega časa golfu posvetil.

Hardingov prednik Wilson se je bolj s knjigami pečal, Wilsonov prednik Taft se je pa tudi z golfom bavil.

Ne toliko zastran igre same kot zastran svoje velike trebušne obseznosti.

Včeraj so pa sporočili iz Wash-ingtona, da bo najljubši šport se-danjega predsednika Coolidge — jahanje.

Dvanajst konj so mu pripelja-li na ogled, in izbral si je enega, lepega rjavega.

Na tem rjavcu bo jahal, kadar bo imel kaj prostega časa.

Imel pa ne bo obilo časa, ker ga je že takoj ob njegovem na-stopu zahajal Wall Street.

Včasih nanese prilika, da se sestane s kakim mladim dekle-tom, in skušam izvedeti razne na-zore o tem in onem.

Slabih namenov nimam pri-tem, pod pogojem seveda, da jih dekle nima.

Zadnjič sem se pogovarjal z le-po mlado Slovenko. Menda je ni-lepše v Downtownu, in šele par mesecev je v Ameriki.

Žalovna je, zdrava in mnogo in čita.

Če je zaljubljena, je pa nisem vprašal.

Čita pa vsevprek: Knjige, časopise, romane in tudi mašnih bu-kvije se redno loti vsak teden en-krat.

Tudi Glas Naroda čita.

Povedala mi je, da je jako za-nimiv in bi bil še bolj zanimiv, če bi tistih mojih neumnosti ne bilo notri.

— Zakaj se pa najbolj zanima-te, gospodična? — sem jo vprašal.

Nedolžno me je pogledala kot pri obhajilu, tlesnila z jezikom in odgovorila pohlevno kot ovčka: — Tisto me najbolj zanima, če v starem kraju kakšnega ubi-jejo ...

Čital sem dolg vzpored pri-re-ditve, ki se bo vršila v Clevelan-du na čast delegatom neke slo-venske podporne delegacije.

Nastopila bo cela rajda govor-nikov, in vsak bo imel dosti po-vodati.

Le enemu med njimi bo kmalo znanjalo besede.

Možak si je izbral nesrečno snov, ki je sploh brez vsake snovi.

Govoril bo namreč o katoličan-stvu med amerikiimi Slovenci.

Naj bi rajši govoril o čem dru-gem, v čemer je bolj poklovan.

O amerikiimi Slovencih.

Njegovi lastni doživljaji na tem polju bi bili jako zanimivi.

Ali pa o časnikarstvu v Ame-riki.

Z naravnost fencmenalnimi in-formacijami bi mu priskočil ured-nik njegovega Glasila na pomoč.

Lahko bi katero zinil tudi o umnem kletarstvu.

To bi bilo v sedanjem času ve-likoga kulturnega pomena, ko se že marsikateri duhovni vodja na-giblje k deliriju.

Toda govoriti o katoličanstvu med amerikiimi Slovenci res sko-raj nima zmisla.

Povedati in povdariti itak ne more drugega kot da peša in pe-ša ...

Jugoslovanaka

Ustanovljena 1. 1898

Katoli. Jednota

Inkorporirana 1. 1907

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 523 E. 185 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Začasni blagajnik LOUIS CHAMPA, Box 561, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 600 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBASNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 1324 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4522 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. POHENT, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELAR, 639 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačije so uradnih zadev kakor tudi denarne politizaje naj se pošiljajo na glavne tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na pred-sednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišni-ka spricvala naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanaka Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitve novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Preiskava v zagrebški špijski aferi

Se ni pokazala novih momentov. V južni Srbiji je bilo aretiranih več oficirjev, ki so po Andreličevi osumnjeni. Proti njim se vodi preiskava. V Hrvatski ni bil do-lej niti en oficir aretiran. Neka-teri so baje pod nadzorstvom. O krivdi borznega senzala Fulano-vica kurzira več verzij. Ena trdi, da je vzel ključ za dešifriranje iz Abdgagičevega stanovanja, da ga ne dobi v roke policija. Po drugi pa je vodil finančne zadeve v vo-lunjski aferi. On sam trdi, da je imel z Abdgagičem zveze samo radi žensk in da je Andreličeva bila le njegova ljubica. Andreličeva pa je pred policijo izjavila, da se je v Skoplju poročila z bolgarskim komitašem Dimoviem, preko ka-terega je imela zveze z makedon-stvujskimi.

Klobase iz pasjega mesa

Je izdeloval v Novem Sadu mesar Ištvan Černik, kakor je sam izja-vil pred sodnijo, kamor so ga ci-tirali radi prodaje pokvarjenih mesnih izdelkov. Povedal je, da mu je bilo goveje in svinjsko me-so predrago in je zato upotrebl-javal pasje meso. Kupoval je od konjačev vjete cücke, katerih meso je predelano prodajal prebi-vailem Novoga Sada.

Finančni minister pred sodiščem?

Dr. Stojadinović je svoj čas ob-ljubil upravi mesta Novi Sad, da ji v slučaju dovoljega plačevanja državnih davkov odstopi 10 odstotkov vplačane svote. Na več-kratne urgence je minister s čast-no besedo zatrdil, da bo odstotke izplačal ob pravelem času, a doslej tega ni storil, temveč je nedavno izjavil, da ne more biti govora o kakem odstopanju odstotkov. Se-daj se poroča, da bo novosadska mestna občina proti dr. Stojadi-noviću vložila tožbo.

Sodišču izročeni poslanci.

Sodišču so izročeni po sklepu imunitetnega odbora in odobrenju narodne skupščine poslanci: Ste-pan Radić, dr. Juraj Krnjević, dr. Ante Adžija, dr. Vlatko Maček, Josip Predavac, dr. Stepan Košutić in Rudolf Bažinić (radičevci); Vladimir Pušenjak, Anton Suš-nik in Franjo Žebot (slovenski klerikali); Ivan Pucelj Slovenec, samostojna kmet. stranka; Velja Popović, Nedeljko Simonović in Dimitrije Popović (radikali); dr. Prvislav Grisogono (demokrat); Dimitrije Vujčić (zemljoradnik). Interesantno je, da je poslanec

Vladimir Pušenjak izročen tudi radi dveh slučajev prestopka pro-ti zakonu o zaščiti države, posla-nec Vujčić radi obrekojanja in Že-bot radi pretepaštva.

Naredba o zdravniških zbornicah.

Kakor javljajo iz Beograda, je ministristvo za narodno zdravje iz-delalo naredbo o zdravniških zbor-nicah, katerih se ustanovi četvero v Jugoslaviji. Naredba vsebuje pravila o zaščiti stanovskih inter-esov zdravnikov in o čuvanju njihovega moralnega ugleda.

Osemdesetletnica M. Divkovića.

Bivši ravnatelj zagrebške gor-njegradske gimnazije Mirko Div-ko-vić je obhajal sijo 80letnico v Samoboru, kjer se je stalno nase-lil. V imenu pokrajinske uprave je zaslužnemu starini čestital rektor dr. Bosanac. Tudi preb

Zagonetno, toda resnično.

Morilna zadeva Brewster.

(Nadaljevanje.)

Februarja me je obiskal dr. Curt Ferguson, ki je bil že dolgo let moj prijatelj.

Bil je zdravstveni uradnik v newyorškem pristanišču ter je le ob sobotah in nedeljah prihajal v L.

— Za svet bi te prosil — je rekel Curt. — Če mu bom sledil ali ne, še sam ne vem. Ne vem sicer če imam pravico vmešavati se, toda ta lopov Brewster bo uničil mojo sestro. Cora bi lahko vodila z vsakim prijetno življenje. Le s tem lopovom Brewsterjem ne. Kaj misliš, kaj je njegov poklic?

— Kolikor je meni znano — je bankir — sem odvrnil.

— Da, on je uslužben pri neki newyorški banki. Svoje večere pa preživlja v neki privatni hiši na Park Avenue, kjer se zbirajo moški in ženske ter pijejo in kvarajo. Tista hiša je igralnica. Brewster se izdaja kot reden gost, v resnici je pa lastnik. O tem ni nobenega dvoma, sicer bi ne vztrajal pri svoji zahtevi, da se mora Cora muditi tam. Njena lepota privablja nove goste. Toda tako ne more iti več dalje. Ali so ti znane postavbe glede ločitve zakonca?

— Popolnoma nič.

— Škoda. Misli sem si, da mi boš dal kak dober svet. Jaz sem bil v tisti igralnici in posrečilo se mi je od nekega služabnika precej zanimivega izvedeti proti dobri napitini. Povedal mi je, da je bil Brewster pred kakimi desetimi leti dve leti zaprt. Tedaj je živel pod drugim imenom. Zaprli so ga vsled tega, ker se je pri igri posluževal električnega aparata, tako da so prihajale samo njegove številke na vrsto. Samo to moram še dognati, v kateri državi se je to zgodilo.

Svetoval sem (Curtu), naj vse dobro premisli in naj se ne prenažli.

On se pa ni držal mojega nasveta.

Še istega večera je šel k Brewsterju, toda njegovega doma ni več živ zapustil.

Državnemu pravdniku sem seveda povedal, kaj mi je pripovedoval Curt, toda v obravnavi ni bilo mogoče tega upoštevati. Ni smo namreč vedeli, pod katerim imenom je Brewster preživel svojo kazen in v kateri državi je bil zaprt. Vprašali so v več jetnišnicah, pa niso mogli izvedeti ničesar natančnega.

Brewsterjevih prijateljev v New Yorku ni bilo mogoče pripraviti k govorjenju.

Šest tednov zatem, ko je bil Brewster oproščen, mi je pa pisal njegov tajnik James Horton ter mi sporočil kot najboljšemu prijatelju Curta Ferguson, da je bil Ferguson umorjen. On (namreč James Horton) in služabnik John Herder sta bila tačas v sobi. Pred sodiščem sta pa pokrivali prisega.

Pisal mi je nekako takole:

— Jaz in Herder nisva bila v sobi, ko se je preprijal. Bila sva v sosednji sobi in slišala, ko je Brewster zakričal: To te popolnoma nič ne briga. Zatem je nekaj zaropotalo. Dospevši v sobo, sva opazila na tleh prevrnjen stol in mrtvega Ferguson. Do takrat ni bil oddan še noben strel. Ko je Brewster opazil, da je dr. Ferguson mrtel, nam je rekel: Pomagati mi morata! Iz zdravniškega žepa je vzel revolver ter oddal en strel v steno, drugega

pa v strop. Zatem je obrisal revolver ter ga položil poleg žrtve. Nama je naročil naj izpoveva, da sva bila navzoča pri prepriju ter videla, kako je potegnil Ferguson revolver ter streljal. Zatem je telefoniral šerifu.

In zatem mi je pojasnil Horton, da je bil tudi on zaprt in tudi Herder. To je bilo Brewsterju dobro znano. Zagrozil jima je, da bo razkril vso njuno preteklost, če ga bosta izdala.

— Zaenkrat še ne povem, kje se nahajam — je pisal Horton. — Brewsterja sem se oprostil. Če se vam posreči pregovoriti Herderja, da bo govoril, sem vam na razpolago. Umevno je, da Brewsterja ne morejo več obtežiti umora, toda s Herderjevo pomočjo ga bomo dali zapreti zastran krive prisage. Sam sem pripravljen prevzeti del kazni, samo da bo umor dr. Fergusonova maščevan.

S tem pismom sem šel k Fergusonovemu očetu Andrewu. Prečital ga je, ne da bi izpremenil izraz svojega obraza.

Njegova velika postava je ohranila skoraj še vso mladeniško svežost. Niti v njegovem pogledu, niti v njegovem glasu ni bilo nobene žalosti.

— Kar je v tem pismu — je odvrnil — nam je že zdavnaj znano.

— Da, sem vzklisknil. — Vi, jaz in vsi Curtovi prijatelji so vedeli, da Curt ni napadel Brewsterja. Vsi smo vedeli, da so priče po ksem prisegi, toda nismo si mogli kaj. Sedaj imamo pa dokaz, in če moremo Herdera prisiliti k pričevanju, bomo spravili Brewsterja pod ključ.

Dolgo, dolgo časa je poteklo, predno je odvrnil oče Ferguson. Poteze njegovega obraza so se pričele izpreminjati.

Stisnil je ustnice in odgovoril z velikim naporom:

— Jaz mu odpušчам. Ne morem namreč dovoliti, da bi bil oni, ki je moril, zaprt samo zastran krive prisage. Moja dva otroka sta mrtva. Nobena sila jih ne more pozvati v življenje. Toda krivice ne bo nikdar ušel pravični kazni. O tem sem tako trdno prepričan kot o svoji smrti.

Tukaj bi se morala pravzaprav končati moja povest.

To je žalostna zgodba o Andrewu Fergusonu, ki je moral sam v samotni in žalosti preživeti večer svojega življenja.

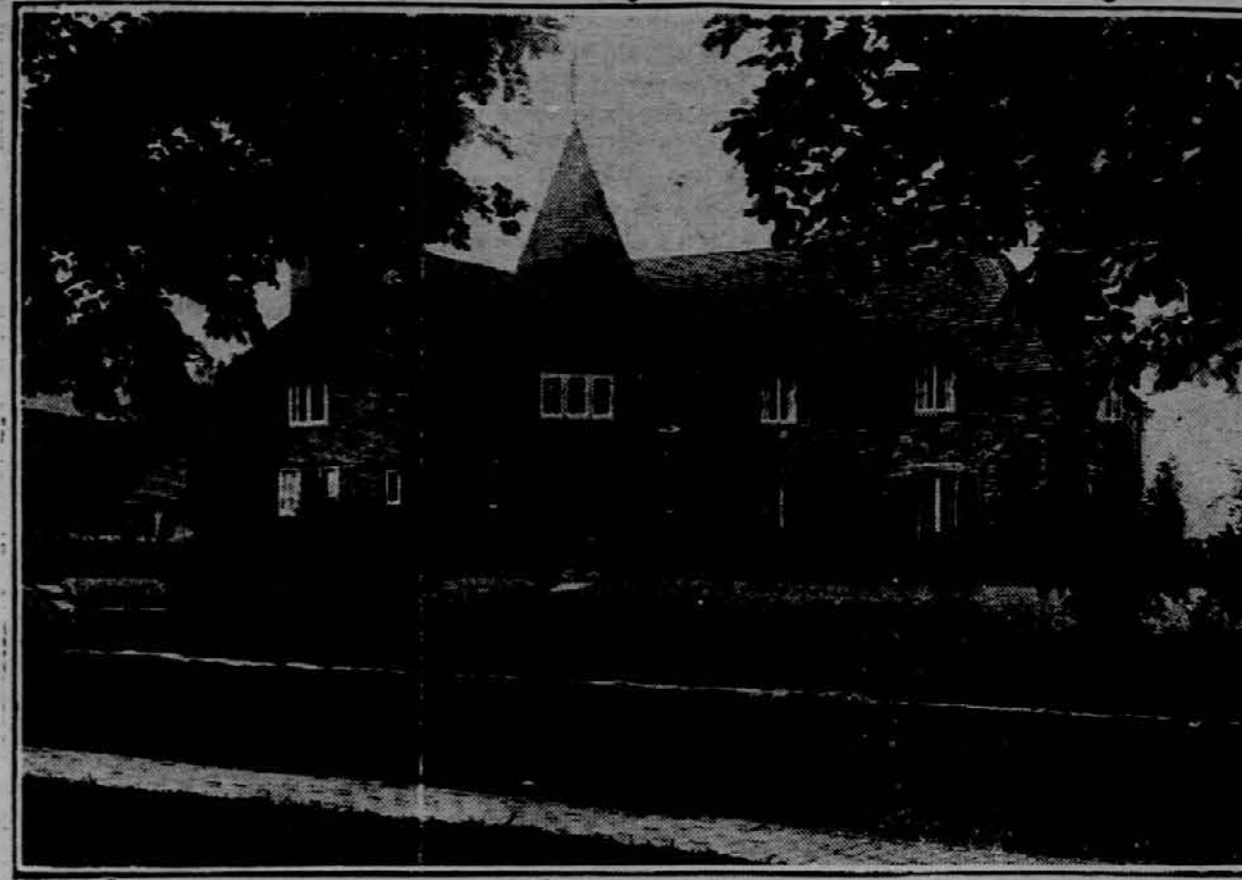
Toda usoda neizprosno tke dalje svoje niti.

Povedati vam moram torej še strašno zaključno poglavje.

(Konec prihodnjic.)

Medicina v Maroku.

Marokaanski zdravniki so jako primitivno izšolani: oni sploh ne obiskujejo nobene šole in medicinske fakultete, temveč naslednje poklice po svojem očetu. Če je bil oče zdravnik, tedaj je zdravnik tudi sin. Poklic zdravnika preha na ta način iz roda v rod. Glavna metoda zdravljenja v Maroku obstoja v puščanju krvi ter v prepiranju medikamentov s peskom, katerega pomešajo s travami in rastlinjem. Proti piku kače in škorpionov se uporablja mast gliste deževnice; proti mrzlici saho meso morskega psa, proti tiganju po udih nojeva mast. Kateri Marokanec nosi v fesu vranov kljun, tega nikoli ne boli glava. Marokaanski zdravniki so torej sila enostavni; izjemo pa tvorijo še v enem pogledu, namreč v tem, da jemljejo denar od pacientov šele tedaj, ko ti ozdravijo.

Slika nam kaže poletni dom bostonskega trgovca Frank W. Stearnsa, ki je najboljši svetovalec predsednika Coolidgea. Stearns je dal na razpolago svoje bivališče, kjer bo preživel Coolidge konec poletja.

Zakaj človek zarudi?

Španci pravijo, da se onemu, ki ne more zarudeti, ne sme zaupati. — Zarudenje povzroča hitrejša kroženje krvi. — Mladi otroci zarudevajo.

Darwin označa zarudenje kot finočutno občutnost na mnenje drugih osebo z ozirom na našo osebno pojavo, ki je posebno v obrazu najbolj očitna. Španski pregovor pravi: Kako naj zaupamo onemu, ki ne more zarudeti! In znanost hoče dognati, da notorni zločinci in duševno bolni nikoli ne zarudijo. Kakor hoče znanstvena preiskava v pulzu krvi, ki pljuje v obliju in izživa očitne zarudenje, videti znamenje finejšega in nežnejšega občutja, tako so pesniki ta "čar rožnih lic" slavili kot sliko deviške sramežljivosti in vzdržne nedolžnosti. Dandanes je prečesto zarudevanje namreč dekleto mučno, ker s tem izpričuje svojo zadrego in notranje razburjenje ter se v življenjskem boju izdaja kot slabši del, ki se da lahko premagati. "Zarudevanje je izredno zanimiva prikazen", pravi angleški dušeslovec Jannarij Mortiner. Je znak organske raztresenosti. Le misel ali pogled zadostuje, da povzroči nenadni hitrejši puls krvi, ki se razodeva na nežni polti lie. Ta čudna prikazen je čisto zvezana s tresenjem udov, podvojenim delovanjem srea, z mrzlico in nervoznim razburjenjem. Dandanes zarudevajo mnogo bolj često kakor moški, ker so bolj razdražljivi in občutljivi kakor močnejši spol. Čudno dejstvo je, da kratkovidne deklice lažje zarudijo, ako ne nosijo očal. Zelo mlada deca zarudi redko. Zarudevanje nastopa v dobi, ko človek doseže zavednost svojih občutkov. Z mladimi damami, ki so prekoračile nežno mladost, je po naših pojmih zvezana navada zarudevanja. Ko stopi mlad človek v polno življenje, so njegovi prvi koraki malodušni, sramežljivi in nesigurni. Je doba, v kateri se nazadnje vprašujemo, kako izgledam, kak vtiš napravljam? In s tem je pri se nevroznosti in raztresenosti, neko gotovo stalno razburjenje. Ta nesigurnost in raztresenost poganja kri v lica, in zarudevanje mladenka, ki se zaveda, da s toplim pulzom svoje krvi izdaja svojo zadrego, zarudeva bolj in bolj. V tej življenjski flobi zarudeva moški spol najčesteje, ako se čuti kot tarča ženskega prezira. Prva ljubezen vzbuja v mladih sreih toliko razdraženost občutij, da tudi telesno ravnodušje zdrkne z ravnesoja in marsikateri mladenič začne zarudevati samo ali pa šele tedaj, ko se zaplete v amorjeve mreže. Neobičajno močno zarudevanje je znak močne nervoznosti in se sme često smatrati tudi kot znak težjih notranjih konfliktov.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ VEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ROK DRŽAVNE

V kliniki za živali.

Na živalskih klinikah je skoraj vse tako urejeno kakor na človeških. — Par prizorov z dunajske klinike. — Mački, kokoši, psi. — Poseben oddelek tvorijo porodnišnica.

Na živalski kliniki je prav tako kakor na človeški. V čakalnici stoje ali sede moški in ženske ter drže v naročju ali na vrvi svoje bolnike. Na vrsto prihajajo po številkah. "Številka devet!" zakliče sluga v čakalnico, in mlada gospodična hiti v dvorano z mačko v naročju. Zdravnik položi žival na operacijsko mizo in jo otipava. "Mačka je povročena. Popkova krila!" pravi zdravnik. "Jutri jo operiramo; v treh dneh jo vzamete lahko spet domov." — Sluga odnese mačko, gospica dobi solzne oči in odide. Nato pride kmet s kokošjo pod pazduho. Poldrugo uro se je vozil na kliniko. "Niti jesti niti piti noče", pripoveduje poln skrbi. Zdravnik pošluša z instrumentom kokošje srčno utripanje, pogleda jezik in oči ter pravi: "Kokošja kolera! Ni nalezljiva za ljudi, a zelo nalezljiva je za kure. Kontumacirati jo morate! Dam vam tekočino, da jo pije namesto vode. Ako pogine, mi jo prinesite, da jo bom seiral!" — Stara frajla z majhnim psom na vrvi. Psiče se ves trese in začne milo lajati, ko ga posade na mizo. Kakor bi jokalo belno dete. Zdravnik gleda psu v gobec in v di na jeziku rdeče pike. Psiček stopi nato s povešeno glavo zelo žalosten. "Pasjo kugo ima! Tako vama stuttgartsko pasjo bolezen", razlaga zdravnik. "Treba mu več injekcij. Ostane tu nekaj dni". Frajla začne bridko pokati. "Nekogar imam na svetu", pripoveduje. "Rolf je tako dober, ljubezniv psiček. Za božjo voljo itd." Psiček zre žalosten na svojo frajlo in tudi joka. Potem prinese jetičnega kanarčka. Tako gledalje, Poleg je živalska porodnišnica; za psice in mačke. Večina se pred porodom, nekaj že po porodu. Tu leži velika angorska mačka, zavita v platnene krpe, poleg nje komaj dan star mladič. Mačko so morali operirati. Cesarstki zarez! Mladiča so ji morali izrezati! A mati in dete sta rešena. Tam leži ovčarska psica. Vrgla je naenkrat 15 mladičev! Strašno! A bo ostala živa. Mladiči so poginili vsi. Vsak mesec prideta na kliniko povprečno dve papigi in tri do štiri opice. Na Dunaju je namreč okoli 50 opisov posebnih stanovanj. Tako poroča Deziderij Papp z Dunaja.

Rava Ruska pogorela.

Iz svetovne vojne znano mesto v vzhodni Galiciji Rava Rusko je pred kratkim uničil požar. Pogorelo je do tal 100 hiš, 2 cerkvi, sinagoga in sploh vse notranje del mesta. Škoda se ceni na več sto milijard poljskih mark.

Umetnik — stradalec.

V prejšnjih časih so se pojavljali "umetniki", ki so vztrajali več dni brez jedi in pijače. — Aleksander Succi je mogel stradati od 20 do 27 dni.

Dandanes stradati ni več umetnost. Človek se namreč vsega navadi, zlasti odrekovanja. Sprva sicer težko gre, a polagoma se človek vzvi in se čudi, česa vsega ni treba za življenje. Diogenov je tudi v Jugoslaviji že mnogo. Ljudje žive brez stanovanj, brez pohištva in malone brez oblek. In stradajo! Le včasir čitamo, da se tu in tam kdo te najnovejše umetnosti naveliča in — napravi konec svojemu življenju. Ribniških konj, ki poginjajo, baš ko so se navadili sploh nič več jesti, je vedno več.

Zato bi danes Aleksander Succi nič več ne imponiral. V devetdesetih letih je bil v Berlinu in na Dunaju neopisna senzacija. Znal je 20 do 27 dni popolnoma stradati. V tej dobi ni užil niti griljaja niti mrvice. Samo včasih je izpil nek liko mineralne vode ali par kapljic nekega opijata. Najprej se obilo najedel; nato je pod najstrožjim nadzorstvom medicincev in znanstvenikov brez jedi sedel, čital, govoril in spal 20 do 27 dni. Kakor je bilo pač razpoloženo njegovo telo. Ponoči ga je stražilo troje oseb. Brez paznika ni bil nikoli nikjer. Sredi stradalne dobe si je nadel težko viteško obleko z oklepi, mečem, ščitom in sulico ter je jahal. Ljudje so ga hodili gledat za visoko vstopnino. Končno je postal ves apatičen, rumen zgubane kože, starost, dasi je imel šele 42 let. Mnogo je doživel in potoval kot legijonar in potnik po Afriki, Sahari, Arabiji, Gobi i. dr. ter se navadil tako stradati. Naposled je izjavil, da mu je dosti: 20, ali 27. dne predstave. Potem je zopet obilo jedel in si dal nanositi 10 jedi ter mnogo pijače. Zaslužil je mnogo. A bil je lahkomisljen; zaslužek je večinoma v igri ali na borzi zaslužil; Mnogo let je zanimal ves svet. A naposle je omagal, zbolel in v bolnici bedno umrl. Tako pripoveduje o njem dr. L. Abels, ki je v Berlinu svojčas vodil novinsko reklamo za Succijeve predstave, ki so zanimale zlasti zdravnike in novinarje.

KUCHARICA DOBI DELO

Rad bi izvedel za naslov RUDOLFA ŠUSTARIČ, ki se je nahajal pred dvema mesecema na 2105 W. 30. St., Cleveland, O. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov sedanji naslov, da ga mi naznani, za kar se mu že vnaprej zahvaljujem. — Frank Žagar, 160 E. 32. St., New York City. (18-20-8)

Rad bi izvedel za naslov RUDOLFA ŠUSTARIČ, ki se je nahajal pred dvema mesecema na 2105 W. 30. St., Cleveland, O. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov sedanji naslov, da ga mi naznani, za kar se mu že vnaprej zahvaljujem. — Frank Žagar, 160 E. 32. St., New York City. (18-20-8)

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Kot izvrstno zdravilo za prebavo in grenčec — jemljite

Severa's
Balzol
(prej znan kot življenjski Balsam)

Priporočen za

neprebravljane, zastarela zaprtja in oslabelosti.

Cena 50 in 85 centov.

Vprašajte zanj v lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Kalkbrenner in Friderik Rdečbradec.

Vedeti moramo, da je šel Friderik Rdečbradec leta 1190 na križarsko vojsko. Pariški mojster na klavirju Kalkbrenner je bil na svoje staro plemstvo prav tako ponosen kakor na svojo umetnost "Ali veste", je rekel nekoč znanec, da gre plemstvo moje rodovine nazaj do križarskih vojsk? Edén od mojih prednikov je spremljal še Friderika Rdečbradca. — "Na klavirju?" — ga je vprašal začuden znanec.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Potrtega srea sporočam vsem znanecem, prijateljem in rojakom žalostno vest, da me je po kratki, toda mučni bolezni za veno zapustil dne 30. julija moj dragi soprog

ANTON ČANDEK.

Dolžnost me veže, da se tem potom srčno zahvalim vsem, ki so pokojnika v tako obilnem številu obiskali za časa njegove bolezni in ga potem prišli pokropiti in mi izraziti svoje sožalje. Posebna zahvala zlasti družini A. Rešeta za mnogokratni obisk in postrežbo, ki so jo izkazali pokojnemu ob njegovi bolniški postelji, in družini Bezel ter vsem drugim za darovane cvetlice in vence. Iskrena zahvala tudi Mr. Jos. Pogačarju, tajniku društva sv. Stefana Jugoslov. Kat. Jednote, ki je tako vzorno oskrbel za pogreb, kakor tudi Mr. Valenčiču in Mr. Jos. Bukovinskemu za njihovo vztrajno postrežbo ves čas njegove bolezni do njegovega poslednjega izdihaja ter za vso pomoč, ki sta mi jo izkazala v tistih žalostnih dneh. Slednjič se zahvaljujem še vsem, ki so pokojnika spremlili na njegovi poslednji poti na katoliško pokopališče v Sharpsburg, Pa., kamor je bil položen k večnemu počitku.

Tebi pa, dragi soprog in ljubljeni oče, naj sveti večna luč in Ti boji lahka ameriška zemlja! Pittsburgh, Pa., dne 15. avgusta 1923.

Zahvaljoči ostali:
soprega Štefanija in otroci.

ISČEM KROJAČA, kateri je zmožen popravljati ter likati ženske in moške obleke. Ob enem iščem tudi drycleanerja za moške in ženske obleke. — Frank Cufer, Box 160, Route 4, Fulton, Calif. (17-20-8)

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH.

V Jugoslaviji — se more izplačati dolarje le potnikom v Ameriko proti predložitvi od ameriškega konzula potrjenega potnega lista in ne več kot protivrednost od 3.000. — frankov, to je približno \$200. — za enega potnika.

V slučaju, da naslovljenec za izplačilo dolarjev nebi mogel predložiti potrjenega potnega lista, dobi pošiljatelj lahko dolarje nazaj ali pa na novo naroči izplačati nakazni znesek v dinarjih.

Nadalje se nam zdi umestno pripomniti, da nikakor ne moremo priporočati pošiljati čke v Jugoslavijo.

Splošno mnenje vlada, da se čeki, ki se glase na dolarje, tudi v dolarjih izplačajo, kar pa ni res, ker, kot že zgoraj omenjeno, je v Jugoslaviji od vlado pot kaznjivo prejemati dolarje.

Tudi pošiljajo mnogi navadne ameriške čke v domovino. Ti pa nikakor niso prijavni za ljudi na deželi, ker so banke oddajene iz izplačajo take čke v dinarjih šele potem, ko dobe iz Amerike potrdilo, da so jim bili odobreni.

Čim, ki staujejo na deželi in ne potujejo v Ameriko, je najbolje pošiljati denar navadnim potem v dinarjih, kateri se jim izplačajo na zadnji pošti brez neprimlik.

Tudi za nabavo potnega lista — (posa) je najpripravnejše poslati dinarje. Dokler namreč potni list ni potrjen od ameriškega konzula, ne more potnik dvigniti dolarjev. Stroške za razne listine in potni list se pa lahko plača tudi z dinarji.

V Italiji in zasadenem ozemlju —

so veljavne povsem drugačne odredbe ter lahko izplačamo dolarje vsakomur do poljubnega zneska. Če je pa namenjen denar le za potovanje, je na nakaznici označiti vidno: izplačati le, ako naslovnik potuje.

Vsed naraščajočih stroškov smo se morali odločiti preveriti pristojbino za dolarska izplačila kakor sledi: Za izplačila do \$25. računamo po 75 centov; od \$25. naprej po 3%, to je po 3 cente od vsakega dolarja.

Na nakaznici naj bo vidno označeno: Izplačati v dolarjih.

Ta pristojbina je veljavna za dolarska izplačila v Jugoslaviji in Italiji.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt St., New York City

RAVNOKAR JE IZŠLA
NAJVEČJA ARABSKA
SANJSKA KNJIGA

Najnovjša ilustrovanja izdaja
Vsebuje 808 strani.

Cena s poštnino \$2.—

SLOVENIO PUBLISHING CO.,
82 Cortlandt Street,
New York City, N. Y.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA".

Točna in hitra postrežba,
zmerne cene,

to je geslo poslovanja, radi katerega je naš zavod vsestransko poznan in pripoznan med Slovenci v Ameriki.

Naša direktna zveza z JADRANSKO BANKO in vsimi njenimi podružnicami, kot tudi mnogoletna skušnja omogočuje nam izvršitev vseh poslov v popolno zadovoljstvo naših rojakov.

Razun rednih pošiljatev izvršujemo tudi izplačila potom "brzojavnega pisma" in sicer v teku enega tedna, za kar računamo s a m o \$100.

VLOGE OBREŠTUJEMO PO
4% na leto.

Preskrbimo potne listke za v Evropo ali iz Evrope v Ameriko.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Glavno zastopstvo Jadranske Banke.

Grozdje je dozorelo!

IN PRIČELI GA BOMO RAZPOŠILJATI

Imamo na izbero vsake vrste grozdje in ga ne prodamo manj kot eno celo karo. Po raznih naseblinah imamo svoje zastopnike, in kjer so nismo zastopani želimo stopiti v zvezo s zanesljivo osebo. POSTREŽBA TOČNA IN ZANESLJIVA. CENE NAJNIZJE. Pišite še danes za vsa pojasnila na:

BAKULICH-PREDOVICH CO.

403 California Fruit Building, Sacramento, Cal.

Vsi naši odjemalci iz prejšnjih let so bili zadovoljni z našo postrežbo, zato ni dvoma, da boste tudi vi zadovoljni.

Na letovišču.

Spisal Arkadij Avenčenko.

(Konec.)

Truden in pobit se je bedni Margaritov vračal proti domu. Medpotoma je zadel ob drevesa, spetkal se ob koreninah. Bil je žalosten in jezen.

Tako je bil raztresen, da je ne nadomagal ob stal. V to ga je prisilil tudi zvok dveh glasov, prihajajočih iz starega debela, katerega je polomila burja. Za debelom sta se razgovarjala moški in ženska. Margaritov je poslušal in čez hip pomislil: Vsekakor, to govori ta prekleto Pampuhov! Da bi se mu jezik posušil! Kljub veliki jezi in vročini pa je bil jezik Pampuhovov moker in prožen in je z veliko lahkoto opravljal svojo službo.

V tem oziru ravnam vselej kot divjak. Če se mi zahoče, da vas zadavim in poljubim, vas zadavim in poljubim. To je moja pravica. Ako me za moje dejanje hočete udariti z bičem ali pa ustreliti z revolverjem — brijte in streljajte! To je zopet vaša pravica.

No dobro, — je dejal ženski glas. — Če vas pa niti ne udarim, niti ne ustrelim, ampak vam samo odkrito povem, da ste mi zoprni, kaj potem?

— Ne izrecite te besede! — je razjarjeno vpil Pampuhov. — Ra- je si na mestu razbijem glavo!

In zares je butnil z glavo v neko deblo.

— Ah, kakšen podlež! — je zavistno pomislil Margaritov. — Glej ga no, kaj vse počenja! In da ga pri tem prav nič ne peče vest!

— Neumnež! — je kričala dama. — Saj si boste vendar razbili glavo!

— Razbil! — je trdovratno rekel Pampuhov.

— Poglejte vendar, kakšno rdečo liso imate na čelu. —

— Naj bo torci. Ali me ljubite?

— Ne vem, — je nesigurno rekla dama. — Mislim pa, da sploh ne morem ljubiti.

— Torej potem naj skratka izginem! — je vzkliknil Pampuhov. Od jeze in vročine je komaj dihal. Nato je objel damo s prosečimi očmi ter začel trgati raz sebe obleko.

— Kaj vendar delate, divjak! Ali hočete iti domov takšni?

— Kaaj to? — je govoril bedni Pampuhov. — Ali me ljubite? — Samo to je vprašanje!

— Ne vem... Zakaj pa ne tika?

— O vraga! Ali prideš zvečer tja h klopi?

— Izpustite vendar mojo roko, to boli! Ne vem — mogoče pridem...

— Kaj se pravi to? Mogoče pridem! Povej mi, če prideš ali ne!

— Obljubiti ne morem zagotovo... Kaj pa če medtem nenadoma umrem?

— Oh, moj Bog! — zanjavka Pampuhov. — Ona me ne ljubi! Samo igra se z menoj! Prekleto bodi vse skupaj!

In Pampuhov v navalu jeze pri- me za palico, jo prelomi na dvije ter jo zažene daleč od sebe in zbe- ži v gozd.

— Pampuhov! — kliče za njim dama. — Vrnite se! Pampuhov! Kje ste, divjak! Vrnite se! To je bila vendar samo šala! Jaz vas ljubim!

Gotovo je bil razjarjeni Pam- puhov že daleč, zakaj ljubezni- vim besedam se ni odzval. Dama pa je sedla na podrti drevo, za- slonila obraz z rokama ter gledala solznih oči za pobeglim Pampuhov- vim.

Margaritov je nekoliko počakal, potem pa je začel živčigati neko arijo ter se je končno približal z druge strani deblo, na katerem je počivala dama.

— Ah, kdo je to?

— Jaz, prosim, — je rekel Mar- garitov in se poklonil. — Dovo- lite, da se vam predstavim: Mar- garitov je moje ime. Blodeč po gozdu sem zaslišal smrtni krič in misleč, da je treba pomagati, sem se požuril bliže.

— In ste slišali, kaj sem kli- cala!

— Mogoče, da se varam. Ven- dar se mi je zdelo, da čujem znano ime Pampuhov.

— Vi ga poznate?

— Srečo Pampuhova? Bolj kot samega sebe. Strašen zapeljivec je ta človek.

— Kaj pravite?

— Prav res! Ali vam še ni od- kril svoje ljubezni? O, njegova na- rava je strašna! Pri razkrivanju ljubezni pa ima svojo metodo. Go- tovo je povedal, da je divjak, da dela, kar se mu zljubi, in da žen- ska lahko z njim razpolaga po svoji volji; da ga lahko poljubi ali pa udari z nožem.

— Ne, ne z nožem, ampak z bi- čem aali revolverjem!

— No, to je vendar isto.

Margaritov je pogledal damo in jo namenoma prav ravnodušno vprašal:

— Ali je tolkel z glavo?

— Kaj?

— Z glavo — ali je tolkel z njo ob kak predmet?

— Dama je skočila pokoncu.

— Čujte! To ni mogoče! On se samo hlini! In jaz, neumnica, sem mislila...

— Res, vse to dela zelo preme- teno.

— Vendar to ni bilo samo tako za šalo. On je v resnici udaril z glavo ob drevo, da se je na čelu pojavila rdeča lisa.

— Milostiva! To dela zelo eno- stavno! Skrivoma položi roko med glavo in les, da ga prav nič ne boli.

— A odkod potem rdečica na čelu?

— Ali ste tudi pozorneje pogle- dali na podlago njegovega suknj- ča? Niste? Prihodnje pogledite! Tam nosi krpo platna, namazane- ga z rdečo barvo. Ko udari z gla- vo ob roko, seže premeteni zape- ljivec z roko pod suknjč, namaže prst in potegne z njim po čelu. Ali sedaj razumete?

— O Bog, kakšen ničvrednež je... Joj, joj, kakšne goske smo me ženske...

— A čemu vendar takoj goske? Le zaupljive ste tako, da ne opa- zite sličnih lokavosti. Je li nič- vrednež zlomil tudi palico?

— Tudi to je storil.

Margaritov je zamišljeno majal z glavo.

— Torej nov trik. Pred odho- dom na letovišče je namreč podlež kupil v neki trgovini deset palic za pet rubljev. Kaj je hotel z njimi? Ko sem ga vprašal, čemu mu bo deset palic, se je smejal in re- kel: Lomil jih bom...

— A razložite mi vendar, čemu počenja vse to?

— jemu? Ker gleda na ljubezen tako kot fabrikant na svoja pod- jetja. Če bi imel samo en roman, potem bi bilo drugače. A on jih takoj spleta najmanj deset. Za ta- ko obsežno fabrikacijo pa je ven- dar treba forme. Nekoč je Ben- venuto Cellini delal na eni čašici ali skrinjici po celo leto. Tedaj je bilo to umetniško delo. Sedaj iz- gotov v berlinskih trgovinah na tisoče sličnih čašic v enem samem dnevu. Seveda, delajo jih na isti način in po eni formi. Tako dela tudi naš Pampuhov. Zelo dobro poznam njegov način izdelave in tudi dobro vem, da dela vse na debelo.

— Kakšen gad je vendar to! Moralna grdoba! Propalica! O, naj se samo predrzne priti k me- ni! Glava me boli... Ali me ne bi hoteli spremiti domov?

— O, prav rad! Toda — ali bi ne bilo bolje ostati nekoliko časa ob morju? Morje tako lepo buči, šumi, valovi... Tu stoji človek kot pred obličjem Neznane. Tu se pogovarja z Onim, ki se skriva v logotanju morskih valov, v temnem šumenju, pošumevanju in šelestenju gozda...

— No, pa naj bo, ker tako lepč govorite...

— Neznani je povsodi. Baš se- daž gleda iz vaših črnih oči... Ah, kako toplo, baržunasto ročico imate... Položite mi jo na glavo. A moja glavo položite na vaša ko- leha. Dobro tako. Čutim, da sem pred vami majhno nebojčeno de- te. Uspavajte me. Ah, kako je to krasno... Vidim zvezde... Tvojo in mojo... Vesoljstvo...

— Drago moje dete!

— Še, še! Še me poljubuj! Dve zrcni vesoljstva... Dve zrcni med milijoni... Dve zrcni med bili... bilijardami zrn...

— ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDAJŠNJI DRŽAVI.

Pogled na Prekmurje.

Kmalu po poteku štiri leta od- kar je zasedla jugoslovanska voj- ska Prekmurje in je prevzela to pokrajino Jugoslavija pod svojo upravo. Prebivalstvo Prekmurja, ki šteje okoli 100.000 duš, je zelo gosto naseljeno in se peča po ve- čini s poljedelstvom, živinorejo in drugimi kmetijskimi panogami. Ker pa zemlja za številno prebi- valstvo ne daje dovolj hrane, se zbirajo Prekmurci pred žetvijo v večje skupine, ki odhajajo potem v Slavonijo, kjer si zaslužijo ne- kaj žita in tudi denarja.

Skoraj vsa pokrajina je last o- grskih grofov in magnatov. Ti so ubogo ljudstvo do skrajnosti iz- rabljali in izmagovali. Ko so pri- šla ta zemljišča pod agrarno refor- mo, se je pričela zemlja deliti med posamezne kmetovalce. Ko so vi- deli veleposestniki, njihovi urad- niki in upravitelji, kako se dela njih zemljišča, so pričeli z vsi si- lo plašiti narod. Grozili so, da se vrnejo Mažari, da bo vsa sedaj podeljena zemlja zopet odvzeta in da se bodo veleposestniki kr- to maščevali. V resnici so nekat- ri tem grožnjam tudi nasledili. Po večini pa so sčasoma ljudje spo- znali pravi vzrok tem grožnjam in pričeli so se znova potegovati za zemljo.

V vsem je razdelil agrarni urad v Murski Soboti okoli 14.000 ka- tastralnih orolov zemlje. Gornje Prekmurje ni bilo v toliki meri deležno dobrot agrarne reforme. Zato je prebivalstvo Gornjega Prekmurja, ki je povečini prote- stantske vere, Jugoslovonom manj naklonjeno, ko katoličani v Spod- njem Prekmurju.

Industrija se je v zadnjem čas- u v Prekmurju uprecej razvila. V Murski Soboti je zgradil Benko veliko tovarno za mesne izdelke. Hartner pa velik parni mlin in parno žago. Veleposestnik Szapary madžarski poslanik v Londonu, pa namerava ustanoviti tovarno za škrob. V Doljni Lendavi obsto- ji tovarna za dežnike, na velepo- sestvu Esterhaszyjevem pa se na- marava ustanoviti zavod za perut- ninorejo.

Glede narodne zavesti prekmur- skega ljudstva moremo žal zazna- movati le malo napredka. Res je sicer, da se je ljudstvo precej pr- blizalo naši govorici da je v u- radnem običevanju opustilo v pisa- vi madžarski pravopis in se pr- učilo slovenskemu. Toda to je le naravna in nebitvena posledica novih razmer. Starejši ljudje in šolski otroci govorje najrajši in po večini slovensko, dočim se pa ljudje v srednji starosti nečejjo odpovedati madžarsčini. Večina ljudstva se nas kar ne more pri- vaditi in je Jugoslovonom vedno manj naklonjena. Temu je kriva v veliki meri jugoslovanska upra- va, ki pošilja na oddolčna mesta ljudi brez energije in moči, ki ne uživajo med narodom prav nobenega ugleda. Madžarski agi- tatorji, ki so se v začetku poskrili so pričeli, uvidevši našo nezrelo in šibko upravo, s polno paro ro- variti in hujskati narod proti dr- žavi. Spretno so vporabili v to svr- ho vse naše napake in slabe str- ani, dočim smo bili mi pasivni.

Ljudstvo je videlo, da čuti sko- ro vsa inteligenca — uradniki, u- čitelji, duhovniki in odvjetniki — madžarsko. Te pa je smatralo za svoje naravne voditelje in je prešlo tako na njihovo stran. — Ta madžarska inteligenca je mar- ljivo delovala. V obsejnih vasi je vtihotapila knjige, časopise in le- take in ni pri tem štedila niti s- trudom, niti z denarjem. Jugo- slovanska uprava pa se za vse to ne briga in ne skuša niti enega njihovih protidravnih dejanj pre- prečiti.

Vse delo je ležalo na ramenih posameznih poštovalnih naših inteligentov, zlasti učiteljev in nižjih uradnikov. Ti so ustanovili v posameznih krajih kulturni in nacionalno zavest propagirajoča društva, ki so se po večini zelo dobro obnesla. Največjih zaslug na narodnem polju v Prekmurju sta si pridobili podružnici Jugo- slovanske Matice v Murski Soboti in v Gornji Lendavi, a svojimi prireditvami in zabavami ter pre- davanji, ki so vsakokrat zelo dob-

ro uspela. Prireditve Jugoslov- ske Matice so uživale tako dober sloves, da jih je prebivalstvo naj- rajše obiskovalo. Podružnica v Murski Soboti je ustanovila tudi lasten knjižnični odsek, ki je de- lom aze, deloma bo pa še ustano- vil 8 potovalnih knjižnic, in sicer- na najbolj potrebnih krajih.

Ravno tako je pričelo pridno de- lovati tudi sokolsko društvo v Murski Soboti. Tu je čitalnica in knjižnica, ki jo domačini prav- pridno obiskujejo. Poleg tega pa prireja gledališke predstave. Tu- di v Dolnji Lendavi je prosvetno delo precej živahno. Učitelj Birs- je ustanovil nekaj knjižnic.

Treba bi bilo samo, da tudi ju- goslovanska vlada skrbi v večji meri za probujanje nacionalne zave- sti. Samo nacionalno čuteče, po- štene in energične ljudi bi smela v Prekmurju nastavljanjati, ker samo tako bi pridobili državi resničen ugled, ki je predpogoj nacional- nemu prerobenju Prekmurcev.

Nevarno gibanje Macedoncev.

Kakor poroča "Vreme", se gi- banje macedonstvujskih vedno bolj širi. Program nove bolgarske vlade obsega tudi avtonomijo Ma- cedonije. Po tajnem načrtu, ki je bil sestavljen po prevratu, namer- avajo macedonski separatisti iz- vršiti nepričakovan prevrat v

Macedoniji in tako prisiliti znan- jiti svet, da pride vprašanje tega ozemlja ponovno pred forum di- plomacije. Prevrat bi se imel iz- vršiti na sličen način kakor sofijski. Bolgarska vlada bi poslala takoj vse komiteje v južno Sr- bijo. Večina teh čet je že priprav-ljena. Dobile so nalogo, naj skrb- no prikrivajo svoje gibanje in naj se omeje do gotovega časa samo na sledeče predpriprave: Razvrtje naj se okrog garnizij, stopijo z njimi v zvezo in prouče

ROYAL MAIL

Pooblaščen od jugoslovanske vlade.

Zbirna, direktna služba med

New York - Cherbourg - Hamburg

srednjimi, vzhodnimi, vzhodnimi "O" parniki, Mo- deral v vzhodnih. — Posredna služba:

"ORCA", "ORCA", "ORCA", "ORCA"

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

V Evropi: CENE: V Evropi: CENE

Kretanje parnikov - Shipping News

21. avgusta:	Aquitania, Cherbourg; Reliance, Cherbourg; Hamburg; Paris; Havre; Sierra Ventana, Bremen; President Adams, Cherbourg; Zealand, Cherbourg.	12. septembra	Tyrinnia, Cherbourg; Hamburg; Paris; Havre; Sierra Ventana, Bremen; President Adams, Cherbourg; Zealand, Cherbourg.
22. avgusta:	France Havre; Laconia, Cherbourg; Hamburg; Lapland, Cherbourg; President Van Buren, Cherbourg; Hannover, Bremen.	13. septembra	Thuringia, Hamburg; Finland, Cherbourg; Hamburg.
23. avgusta:	Minnekahda, Cherbourg; Hamburg; Westphalia, Hamburg; President Wilson, West.	14. septembra	Muenchen, Bremen.
24. avgusta:	Homeric, Cherbourg; Orca, Cherbourg; Hamburg; Taormina, Genoa; Rotterdam, Boulogne; Pres. Arthur, Cherbourg; Bremen.	15. septembra	Saxonia, Cherbourg; Hamburg; Rocham- beau, Havre; President Roosevelt, Cherbourg; Bremen; Ohio, Cherbourg; Ham- burg; Homeric, Cherbourg; New Amster- dam, Boulogne; Conte Verdi, Genoa.
25. avgusta:	Roussillon, Havre; Mauretania, Cherbourg; Pittsburg, Cherbourg; Bremen.	16. septembra	Mauretania, Cherbourg; Suffren, Havre; President Fillmore, Cherbourg; Bremen; Reliance, Cherbourg; Hamburg.
26. avgusta:	Pres. Polk, Cherbourg; Seidlitz, Bremen; Conte Rosso, Genoa.	17. septembra	France, Havre; President Monroe, Cherbourg; Lapland, Cherbourg.
27. avgusta:	Kronland, Cherbourg.	18. septembra	Hansa, Hamburg; Mongolia, Cherbourg; Hamburg; Bremen; Bremen.
1. septembra	Laffayette, Havre; George Washington, Cherbourg; Bremen; Majestic, Cherbourg; Volendam, Boulogne.	19. septembra	America, Genoa.
2. septembra	Berengaria, Cherbourg; Resolute, Cherbourg; Hamburg.	20. septembra	President Harding, Cherbourg; Bremen; Orbita, Cherbourg; Hamburg; Majestic, Cherbourg; Veendam, Boulogne.
3. septembra	President Garfield, Cherbourg; Belgen- land, Cherbourg; York, Bremen.	21. septembra	Berengaria, Cherbourg.
4. septembra	Albert Ballin, Hamburg; Manchuria, Cherbourg; Hamburg.	22. septembra	Laconia, Cherbourg; Hamburg; Pres. Van Buren, Cherbourg; St. Paul, Cher- bourg; Giulio Cesare, Genoa.
5. septembra	La Savoie, Havre; Orduna, Cherbourg; Hamburg; Olympic, Cherbourg; Ryndam, Boulogne; Marta Washington, Trst.	23. septembra	Albania, Cherbourg; Laffayette, Havre; Olympic, Cherbourg; Rotterdam, Boulog- ne; Columbus, Bremen.
6. septembra	Aquitania, Cherbourg; Bremen; Ame- rica, Cherbourg; Canopic, Cherbourg; Bremen; Colombo, Genoa.	24. septembra	Pittsburg, Cherbourg, Bremen.
7. septembra		25. septembra	Belgenland, Cherbourg.

UNITED AMERICAN LINES
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE

Najkrajša pot v vse dele